

Sturkö skans

Skansen är en av få bevarade infanteriskansar av den här typen i Sverige, en liknande finns på Tjurkö. "Infanteriverk vid Sanda å Sturkö för ett kompani", benämns den enligt gamla ritningar. Byggt 1904 med bl.a. huggen sten från Sturkö/Tjurkö stenindustri.

Skansen består av en inre anläggning vilken omges av en yttre vall med en vallgrav mellan. Den yttre vallen är byggd av jord och natursten. Den centrala byggnaden är uppförd av betong och huggen sten som är övertäckt av jord och gräs.

Interiören består av följande utrymmen: Officersmäss, underofficersmäss, två manskapsmässar, kök, förråd samt vakt och beredskapsutrymme. Det finns tre stycken evakueringsdörrar för att snabbt komma ut ur skansen och bemanna eldställningar på vallarna. Skansen ingick i det som kallades för Karlskrona fästningspark som hade som uppgift att i första hand försvara örlogsbasen. Manskaper utgick från skansen för att bevaka kusten inför eventuella landstigningar, som en sista utväg återgick man till skansen för att därifrån hindra en framryckning av fienden. Bemanningen bestod ursprungligen av soldater från Karlskrona Grenadjärregemente som var beläget vid Gräsvik, inne i Karlskrona. Därefter av I11 Detachement och slutligen av Landstormen under andra världskriget.

På båda sidor om huvudingången finns s.k. embrassyr-öppningar, skottgluggar, varifrån man skyddat kunde avge eld från tre håll mot en stormande fiende vid huvudingången. I vallgraven fanns stormhinder som bestod av taggtrådshärvor och där fanns även en brunn.

Stormhindret närmast huvudingången stod på räls så att detta kunde flyttas undan respektive dras fram framför huvudingången i händelse av stormanfall. Ytterligare ett mer lättmanövrerat stormhinder fanns där dagens grind in till området är placerad.

Bemanning: Ett kompani, ca 100 man beväpnade med gevär samt kulsprutegevär. Tanken var att man skulle kunna hindra en framstormande trupp samt även kunna anfälla en trupp som passerat.

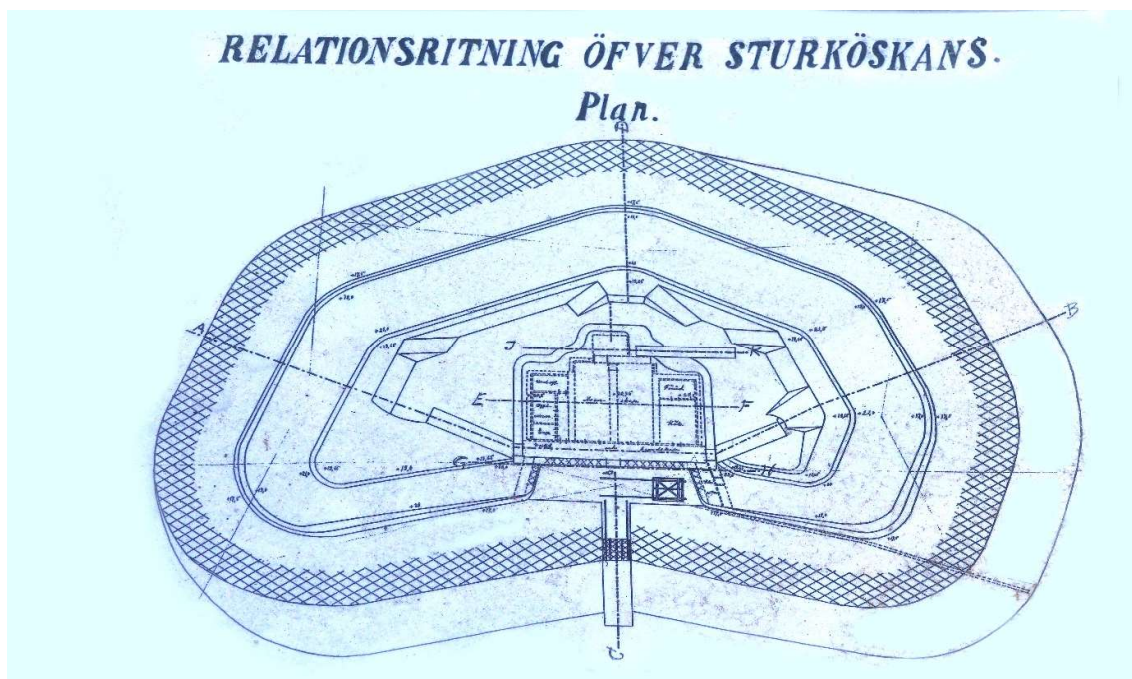

Bild 1.

Huvudingången är belägen där linjen C går in i skansen på Bild 1 och är riktad ut mot norr, det rasttrade (korslinjerade) området runtom är belagt med naturstenar i en storlek som gör det svårt att storma fram till fots. Mellan denna stenbeläggning och vallgraven är ett gångbart område där vaktposter kunde gå sina bevakningsronder vilket även möjliggjorde översyn och reparation av taggtråds-stängslet närmast vallgraven. Vallgravens djup relativt närområdet varierar mellan cirka 1,5 – 2,5 meter och var helt fyllt med taggtrådshinder intill dess att Sturkö Samhällsförening tog över ansvaret för Skansen. Ett nytt stängsel sattes upp utanför vallgraven för att man skulle kunna ha betande djur i området för att hålla sly och annan växtlighet nere.

Bild 2.

Här ovan, på Bild 2, ser man huvudingången med embrassyr-öppningar på båda sidor om denna. Skansen har tre stycken evakueringsöppningar, en österut markerad med A på Bild 1 och två västerut markerade med B och K på samma bild.

Bild 3.

På Bild 3 ser man evakueringsutgången A till höger om möblerna, bilden tagen från öster.

Bild 4.

På Bild 4 här ovan ser man evakueringsutgången B, bilden tagen från väster.

Bild 5.

På Bild 5 här ovan ser man evakueringsutgången K, bilden tagen från väster. Evakueringsutgång K är den som hade direkt anslutning till manskapsmässen. De övriga, A och B, var anslutna till vakt- och beredskapsgången innanför huvudingången. Evakueringsöppningarna användes för att snabbt och skyddat kunna besätta eldställningarna på skjutvallarna runt skansen.

Bild 6.

På Bild 6 ser man ett av två, huggna i granit, dräneringsutkast som ska leda bort vattnet från taket på skansen.

Bild 7.

På Bild 7 här ovan ses portarna vid evakueringsutgången B, bilden tagen mot väster i vakt och beredskapsgången. I-balkarna som står resta mot väggen var säkert ämnade att spärra portarna där man idag istället har lagt en bit av armeringsjärn över de övre låsbyglarna.

Bild 8.

På Bild 8 här ovan ses portarna vid evakueringsutgången A, bilden tagen mot öster i vakt och beredskapsgången. Till vänster om portarna ses gången för besättning av embrassyr-öppningarna till vänster om huvudingången. Till vänster på bilden ses två sådana skottgluggar i bevakningsgången.

Bild 9.

På Bild 9 här ovan ses portarna vid evakueringsutgången K, bilden tagen mot väster i det utrymme som är söder om manskapsmässen, se Bild 1.

Bild 10.

På Bild 10 här ovan är tagen österut i vakt och beredskapsgången omedelbart till vänster innanför huvudingången. Öppningen med dörr in till höger är en av de två ingångarna till manskapsmässarna.

Bild 11.

Bild 11 här ovan är tagen i den västra manskapsmässen från dörren vid vakt och beredskapsgången och man kan se en antydning av genomgången längst bort till vänster mellan mässarna. Noterbart är att mellanväggarna på tre sidor består av huggen granit.

Bild 12.

Bild 12 här ovan är tagen i den östra manskapsmässen från dörren vid vakt och beredskapsgången och man kan se öppningen rakt fram till det utrymme som leder till evakueringsgången K. Till höger ser man öppningen i väggen till västra manskapsmässen.

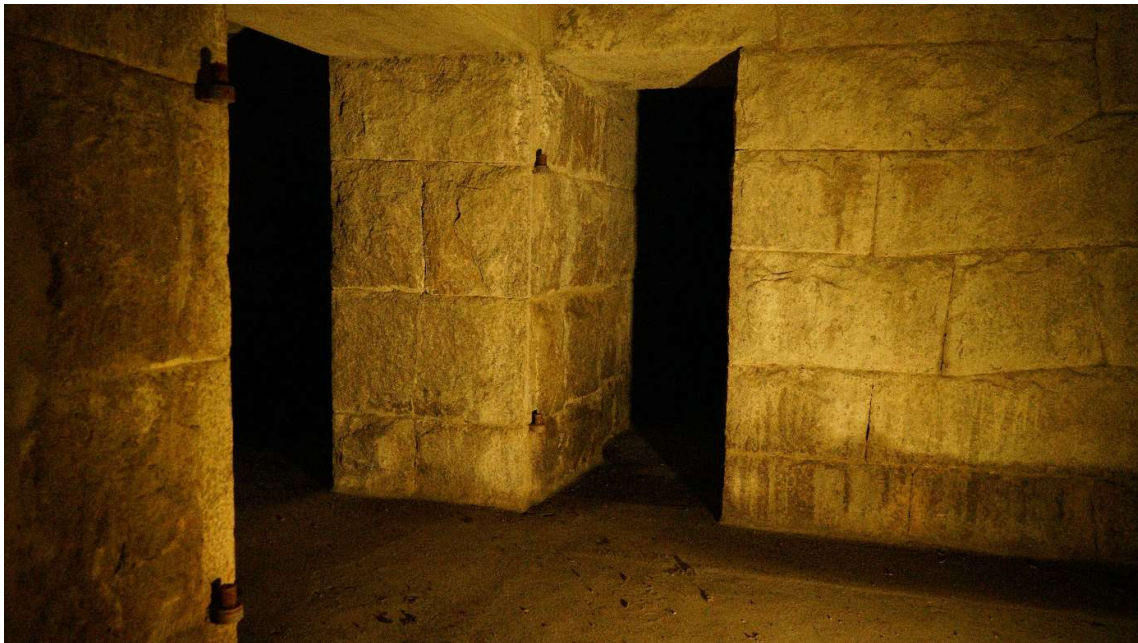

Bild 13.

Bild 13 här ovan visar öppningen i den murade granitväggen mellan manskapsmässarna och till vänster öppningen till utrymmet dit evakueringsutgång K ansluter. Gångjärnen tyder på att även öppningen åt vänster var försedd med ståldörrar.

Bild 14.

Bild 14 visar det utrymme som är placerat långt västerut och användes som kök, öppningen i väggen rakt fram är till det utrymme som kallas förråd.

Bild 15.

Bild 15 visar det utrymme som benämns förråd, här finns krokar i taket som kan tänkas ha använts för att hänga upp fläsk- och köttstycken på.

På Bild 16 här ovan ser man bl.a. gången in till Expedition samt Under- och Officersmässarna, denna är belägen längst österut i skansen. Första rummets funktion antas vara Expedition dit kommunikation och ordergivning leddes in-/ut från anläggningen, andra dörröppningen leder in till det som var Officersmäss och rakt fram i gången kommer man fram till Underofficersmässen.

Bild 16.

Bild 17. I Expeditionsrummet finns än idag ett typ arkivskåp bevarat med okänt innehåll.

Bild 17.

Bild 18. I det som var Officersmäss står idag ett bord gjort i rostfri plåt som kan ha använts som arbetsbord vid vapenvård, matlagning eller annan sysselsättning. Underofficersmässen är idag helt utan innehåll vid besöket.

Bild 18.

Bild 19.

Bild 19 är tagen norrifrån mot huvudingången och visar ett ungefärligt djup av vallgraven.

Bild 20.

Bild 20 är tagen ovanför evakueringsöppning A österut mot vallen för eldställningarna.

Bild 21.

Bild 21 är tagen ovanför evakueringsöppning B västerut mot vallen för eldställningarna.